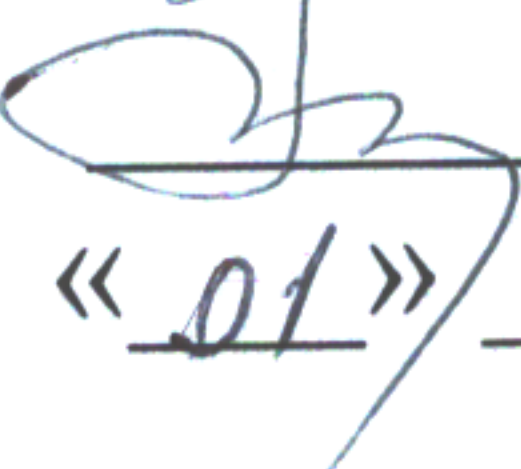

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «УМАНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ УМАНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА»
Циклова комісія обліково – фінансових та економічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчальної роботи
 Наталія Николюк
«01» 09 2023 року

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітньо – професійна програма	«Облік і оподаткування»
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр

Розробник - Ільчук Марина Ярославівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач методист ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу УНУС»

Програма затверджена на засіданні циклової комісії обліково-фінансових та економічних дисциплін. Протокол від 01 вересня 2023 року № 1

Голова циклової комісії Юлія Мельник

Вступ

Одним із найважливіших питань сьогодення є розбудова податкової системи, яка повинна сприяти економічному розвитку та забезпечувати зростання добробуту населення. Створення ефективного податкового механізму держави визначається правильним вибором стратегічних та поточних цілей фінансової та податкової політики, оптимальним вибором інструментів державного фінансового впливу щодо досягнення конкретних результатів.

Досить ефективним інструментом державного регулювання ринкової економіки, що застосовується в розвинутих країнах світу, є податки. Здійснюючи податкове регулювання економіки, держава шляхом зміни обсягу податкових надходжень, ставок податків, форм і методів оподаткування, застосування податкових пільг може суттєво впливати на процеси розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту між секторами економіки, регіонами та верствами населення.

Більше того, оподаткування – це важливий інструмент державної економічної і соціальної політики, за допомогою якого перерозподіляється прибуток, заохочуються інвестиції чи заощадження, регулюється споживання і використання окремих товарів та досягаються інші цілі державної політики.

За таких умов ринкової трансформації економіки України важливим є вміле і обґрунтоване використання податків, які повинні сприяти економічному та соціальному розвитку держави. Саме податки, їх найраціональніше використання, визначають фінансову основу практичного реформування української економіки, є фактором успішного подолання кризових негараздів, підвищення рівня соціального захисту населення.

Тому важливе значення повинно надаватися підготовці фахівців, що мають теоретичні знання та практичні навички і можуть самостійно розв'язувати типові спеціалізовані задачі сьогодення у сфері оподаткування.

Навчальна дисципліна «Податкова система» є базовою у структурі обов'язкових освітніх компонентів, що формують спеціальні компетентності освітньо – професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки фахових молодших бакалаврів у галузі знань 07«Управління та адміністрування».

У процесі вивчення дисципліни «Податкова система» здобувачі освіти зможуть усвідомити сутність, значення діючої податкової системи, права, обов'язки органів державної податкової служби України та платників податків, теоретичні основи системи прямого та непрямого оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та громадян; особливості нарахування та сплати податків та зборів до бюджету; навчитися вільно оперувати специфічною термінологією.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та очікувані результати навчання

Метою дисципліни є оволодіння базовими знаннями з теорії та практики оподаткування в Україні.

Завдання дисципліни:

- освоїти систему діючого законодавства у сфері оподаткування;
- засвоїти сутність, значення діючої податкової системи, права, обов'язки органів державної податкової служби України та платників податків;
- зрозуміти теоретичні основи системи прямого та непрямого оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та громадян;
- вивчити особливості нарахування та сплати податків та зборів до бюджету;
- навчитися оцінювати переваги та недоліки різних форм оподаткування.

Предметом дисципліни виступає організація адміністрування загальнодержавних та місцевих податків зборів в Україні, права, обов'язки органів державної податкової служби

України та платників податків.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач освіти оволодіває такими компетентностями та набуває таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність.

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 2. Здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку і оподаткування.

СК 3. Здатність відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в обліку, їх систематизувати, узагальнювати у звітності й інтерпретувати для задоволення інформаційних потреб осіб, які ухвалюють управлінські рішення.

СК 8. Здатність використовувати методи обліку і оподаткування на підприємстві.

СК 9. Здатність використовувати знання національних стандартів обліку.

СК 10. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Результати навчання:

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 3. Визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності.

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 6. Використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці.

РН 7. Характеризувати господарські операції та процеси, вміти документально їх оформлювати для відображення в обліку підприємств.

РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання.

РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

1. МІСЦЕ ОПОДАТКУВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Історія виникнення податків. Податкове законодавство України. Основні принципи оподаткування. Сутність податків. Функції податків. Основні елементи податку. Класифікація податків, її ознаки.

Види прямих і непрямих податків. Переваги і недоліки прямих і непрямих податків, їх місце в податковій системі, проблеми стягнення.

Податкова система України. Основні етапи її становлення. Склад і структура податкової системи України. Необхідність та напрямки реформування податкової системи України.

Податкова політика: поняття податкової політики та її напрямки. Основні принципи податкової політики. Податкова політика України в сучасних умовах.

2. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ, ПЛАТЕЖІВ

Контролюючі органи та органи стягнення. Державна податкова служба України. Історія формування державної податкової служби України. Організаційна структура органів державної податкової служби та їх основні завдання. Функції, права, обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів. Права і обов'язки платників податків.

Способи здійснення податкового контролю. Облік платників податків. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Податкові перевірки, їх види та порядок проведення.

Поняття ухилення від податків. Причини і види ухилень від сплати податків. Проблеми подвійного оподаткування міжнародного бізнесу та способи його усунення.

Погашення податкового боргу платників податків. Зміст податкової застави. Адміністративний арешт майна. Строки давності та їх застосування.

Відповідальність за порушення податкового законодавства. Види відповідальності. Основні види порушень податкового законодавства.

3. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток. Соціально-економічне значення податку на додану вартість та його місце в непрямому оподаткуванні України.

Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. Об'єкт оподаткування. Операції, що включаються в об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Ставки податку на додану вартість.

Поняття бази оподаткування по податку на додану вартість. Порядок визначення бази оподаткування для операцій різних видів. Пільги по податку на додану вартість.

Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або відшкодуванню з бюджету. Звітний податковий період. Поняття податкового зобов'язання і податкового кредиту. Порядок відшкодування податку на додану вартість з бюджету. Строки сплати ПДВ. Електронне адміністрування ПДВ.

4. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Платники акцизного податку, об'єкт та база оподаткування. Перелік підакцизних товарів, ставки податку. Пільги з акцизного податку. Дата виникнення податкових зобов'язань.

Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на території України, а також реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Порядок і строки сплати податку. Контроль за сплатою акцизного податку.

5. МИТО

Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі. Види мита.

Платники мита. Об'єкт оподаткування. Поняття митної вартості. Види митних ставок. Пільги для юридичних і фізичних осіб. Види митних пільг.

Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів. Порядок перерахування мита до бюджету.

6. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Економічна суть податку на прибуток підприємств та його роль в формуванні доходів бюджету України. Платники, об'єкт та база оподаткування.

Порядок визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню. Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень). Різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій.

Ставки податку. Звільнення від оподаткування. Порядок обчислення та строки сплати.

Особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій.

7. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Економічна основа оподаткування доходів фізичних осіб та його роль в умовах ринкових відносин.

Платники податку на доходи фізичних осіб, об'єкт та база оподаткування. Поняття та порядок визначення загального річного і загального місячного оподатковуваного доходу платників податку на доходи фізичних осіб.

Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Податкова знижка.

Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету. Перерахунок податку та податкові соціальні пільги. Особи, відповідальні за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) податку до бюджету.

Порядок оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.

8. РЕНТНА ПЛАТА

Підстави і мета встановлення рентних платежів Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Рентна плата за ресурси як інструмент впливу наекономне і раціональне використання ресурсів. Види рентної плати.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (лісовий дохід): сутність і призначення. Платники, об'єкт оподаткування. Види і форми лісового доходу. Встановлення такс на лісові ресурси. Порядок видання дозволу на використання лісових ресурсів, лісорубний ордер та лісовий квиток. Строки сплати.

Рентна плата за спеціальне використання води. Платники та об'єкт оподаткування. Ставки та порядок обчислення. Особливості обчислення рентної плати при встановленні лімітів використання води. Порядок сплати.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення та сплати платежу.

Рентна плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними

нафтопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України. Платники. Ставки, механізм обчислення та строки сплати.

Рентна плата за користування надрами. Платники. Об'єкти оподаткування. Ставки, механізм обчислення та строки сплати.

9. МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

Податок на майно (податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок, плата за землю): платники, об'єкт та база оподаткування, пільги, ставки податку, порядок обчислення і строки сплати.

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Єдиний податок: платники, об'єкт, база оподаткування, ставки податку, порядок обчислення та сплати. Звітний податковий період.

Збір за місця для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт та база оподаткування, ставки, порядок обчислення та строки сплати в бюджет.

Туристичний збір: платники та база оподаткування. Порядок обчислення та сплати збору.

10. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Екологічний податок: платники податку та податкові агенти, об'єкт та база оподаткування, ставки податку, механізм обчислення та строки сплати.

3. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

2. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495 VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 7.10.2010 р. №2592-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

5. Про Митний тариф України : Закон України від 04.06.2020 р. № 674-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>.

6. Положення про Державну податкову службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

7. Про затвердження Порядку ведення податковими органами оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Наказ Міністерства фінансів України від 12.01.2021 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0321-21#Text>.

8. Порядок подання документів для застосування податкової соціальної пільги : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1227. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-2010-%D0%BF>.

9. Порядок обліку платників податків і зборів : Наказ Міністерства фінансів України від 09.12. 2011 р. № 1588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text>.

Додаткова

1. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система: Навчальний посібник К.: НУБіП України, 2021. 634 с.

2. Варналій З.С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.

3. Волохова І.С. Податкова система: навчальний посібник. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

4. Ковшун Н.Е., Шило Ж.С. Реформування податкової системи в умовах інноваційного розвитку України: колективна монографія за ред. Л.М. Мельник, Частина 1. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020, 246 с

5. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.

6. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 240 с.

7. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: -Режим доступу: <https://tax.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
7. Законодавство України. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
8. Газета “Все про бухгалтерський облік” – Режим доступу: <http://gazeta.vobu.ua/>.
9. Сайт Бухгалтерський облік в Україні – Режим доступу: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/1081-buxgalterskij-oblk.html>.
10. FactorAcademy – Режим доступу: <https://factor.academy/online-learning>.
11. Інформаційний портал Бухгалтерський облік для початківців – Режим доступу: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EY+ACC102+2017_T1.
12. Сайт "Бухгалтер 911" – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/uk/>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Контроль знань і умінь здобувачів освіти з дисципліни здійснюється відповідно до системи організації освітнього процесу. Формою підсумкового контролю є екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Для підсумкової діагностики успішності навчання використовується усний, письмовий, тестовий, графічний та програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.